

gens udstyr; men dens indhold står sig sig vel derimod. En enkelt ganske pudsigt fejl har indsneget sig side 86: forfatteren lader sagen om hjuldamperens passage ved en af laksegårdene på vejen til Silkeborg forhandle med den 12 årige Mogens Frijs i stedet for med faderen C. E. Frijs.

I modsætning til Lebechs emne må Kaarsteds umiddelbart forekomme snævrere: selve Hjejleselskabet i de 100 år. Men synes bogen således end mere beskeden, står den, hvad teksten angår fuldt på højde med B. og W.'s *Levende og letløbende* skildrer Kaarsted rederiets ingenlunde ubevægede historie, og ikke mindst kommer Michael Drevesen og hans samtidige til at stå markant for læseren. Svært var det at få skib i havn, modstridende interesser – også med større trafikale perspektiver – brødes, og svært var det med mellemrum både i de første år og i unormale tider at drive lystsejlad på de dejlige søer. I 19. århundredes sidste fjerdedel var selskabet dog konsolideret og har siden svaret sig; faktisk har kun de to krige voldt alvorligt besvær. Adskillige andre både end Hjejleselskabets har i tidens løb befaret Silkeborgsøerne; på et tidspunkt i 1920'erne var forholdene så grelle, at konkurrerende bådførere undertiden på kajen kom i slagsmål om deres kunder, hvis de ikke ligefrem shanghajede disse ned i deres både. Situationen blev til sidst helt umulig, og kommunen overlod da A/S Hjejlen eneret på befordringen. Siden har der været ro.

Tage Kaarsted har til sin bog samlet et omfattende billedmateriale ikke mindst af selskabets talrige både, dets ledende personligheder og dets funktionærer. Over de sidstnævnte findes bagest en matrikel.

Dansk turistlivs historie er et endnu uopdyrket område; men de to bøger må indirekte ses som bidrag her til – smukke, værdige bidrag.

Finn H. Lauridsen.

Viborg Stiftsmuseum 1861–1961 og dets bygning. (Udgivet i anledning af museets hundredeårsdag 24. juni 1961). 64 s.

Det er en lille nydelig publikation, Viborg Stiftsmuseum har udsendt i anledning af sit jubilæum. Den indledes af museets nye inspektør efter loven af 1958 Peter Seeberg, der skriver kort og noget tørt om selve institutionen; men arkivalierne har vel næppe indbudt til meget spræl. Nogle afsnit om den strid med Nationalmuseet, der for ikke så mange år siden var et almindeligt fænomen, lader dog ane, at ikke alt er gået roligt og idyllisk til. Den medførte en gang, at en formand fik vedtegningen: aggressiv og illoyal – af sin egen bestyrelse!

Bogens to øvrige afsnit er viet museets bygning: Viborgs smukke, tidligere rådhus fra 1728 og dets bygmester, Claus Stallknecht fra Altona. Overbibliotekar Aage Bonde beskriver bygningens opførelse efter den store brand i 1726 med træk af de økonomiske besværligheder, hele genopbygningen medførte, og af dens senere skæbne. Kommuelærer Harald Ditzel tager sig af det arkitekturhistoriske og giver samtidig en udmærket biografi og karakteristik af Stallknecht. Han påviser den direkte forbindelse til Altona rådhus, som Stallknecht også havde opført. Det gik til i et af 2. verdenskrigs store luftangreb. Den lille pyntelige Viborgbygning kaldes et sted for en barokviget – bogen falder kønt i stil hermed.

Finn H. Lauridsen.

Arne Majvang: Dalby og Tureby sognes historie, I. (1960). 206 s.

Præsten som sognebeskriver har mange aner i Danmark. Mange værdifulde detaljer fra sognenes liv og historie er af samvittighedsfulde og interesserede præster noteret ned og udgivet i tidens løb. I selve beskrivelsen er efterhånden, med enkelte afvigelser, udviklet et fast skema, som